

รู้จักวิธีคิด จิตจักไม่ทุกข์

สำหรับอุบาสิกคนอื่น ๆ ที่ยังไม่เห็นธรรมและไม่มีอุปนิสัยชอบนั่งสมาธิ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านไม่ให้ยุ่งวุ่นวาย ให้ไปช่วยกันทำครัว เลี้ยงพระเณรแม่ชีและคนอาศัยวัด คุณยายเล่าว่า อุบาสิกเหล่านั้นบางคนเพิ่งมาใหม่ ไม่ทราบว่าพวกทำวิชชามีงานหนักเพียงใด เกิดความเข้าใจผิดคิดว่านั่งหลับตาสบาย ส่วนพวกเขาต้องเหน็ดเหนื่อยลำบากตรากตรำ ต้องจัดอาหารไว้ให้พวกทำวิชชากินเป็นพิเศษ ตามคำสั่งหลวงพ่อ ดังนั้นบ่อยครั้งที่เขามักจะยกอาหารมาวางให้อย่างกระแทกกระทั้น บางทีเหวี่ยงหรือโยนให้ ทำหน้าตากริยากระพืดกระพืด คุณยายบอกว่าท่านไม่เคยนึกขุ่นเคือง สอนตนเองว่า “เรากินข้าวของวัดไม่ใช่กินของคนพวกนี้” แล้วท่านก็กินได้อย่างสบาย พวกเหล่านั้นเห็นคุณยายไม่โกรธตอบ นานเข้าก็เลิกไปเอง สำหรับคุณยายท่านทำสมาธิได้เชี่ยวชาญกว่าคนอื่น เพราะเป็นคนทำจริงไม่มีย่อท้อ ทั้งในเวลา นอกเวลา

๔๘ ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ

กระทำสม่ำเสมอ ผู้มีส่วนมากพนอกเวลาชอบพูดคุยกุญยกล้อกันคึก ๆ คัก ๆ ทำให้ใจย่อหย่อนในความเพียร และพลอยฟุ้งซ่านได้ง่าย กำลังสมาธิจึงไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจถึงความฉลาดอันลึกซึ้งของคุณยาย ท่านคือบัณฑิตที่ไม่ต้องเล่าเรียนหนังสือ รู้จักสอนตนเองด้วย “โยนิโสมนสิการ” คือการรู้จักคิดด้วยอุปายที่แยบคาย ไม่ใช่ทำกันได้เองโดยง่าย จะต้องเป็นคนมีปัญญาติดตัวมามาก จึงจะมองเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และรู้จักหาวิธีคิดที่จะไม่ทำให้ใจเป็นทุกข์

ความทุกข์ที่รุนแรงต่าง ๆ ล้วนมาจากความรู้สึกนึกคิดเป็นสาเหตุใหญ่ ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นกับคุณยาย เมื่อถูกอีกฝ่ายอิจฉาจนถึงกับเหมือน “โยนรศหัวให้กิน” หากเป็นคนไม่รู้จักคิด หาทางออกด้วยการตอบโต้อาจโกรธตอบ เช่นกล่าววาจาต่อว่า หรือมิฉะนั้นก็นำเรื่องไปฟ้องหลวงพ่อ เรื่องอาจจะลุกลามไปใหญ่โต แต่เมื่อคุณยายคิดเอาเสียว่า ท่านกินข้าววัด ไม่ใช่ของคนพวกนั้น ท่านก็รู้สึกว่าคุณยายเดือดร้อนรำคาญใจ ไม่เห็นจะต้องไปโกรธตอบใคร ๆ

หรืออย่างเรื่องการถูกหลวงพ่อด่าว่า “ไอ้ขี้ได้” ลูกศิษย์ทุกคนไม่มีใครชอบให้ตนเองถูกด่า แต่ก็ไม่ได้หาทางแก้ไข พอหันหน้าหลวงพ่อก็ขาดความสำรวม ขาดความเพียร สมาธิย่อมไม่ตั้งมั่น ตรงข้าม คุณยายไม่ต้องการให้ตนเองถูกตำหนิ จึงรีบใช้เวลาที่มีอยู่ทั้งหมดฝึกฝนจิตของตนเอง ถ้าจะอุปมาเปรียบเทียบกับเปรียบเทียบการใช้มิดหันเนื้อ ขณะกำลังว่างก็จะเตรียมลับมิดไว้ให้คมกริบอยู่เสมอ เมื่อถูกใช้ให้หันเวลาใดก็จะหันได้ดังใจผู้สั่ง คุณยายอาจารย์ของเราเป็นคนประเภทเตรียมลับมิดคอยท่า จึงได้รับแต่ผลดี ได้รับแต่ประโยชน์ไม่ต้องมีโทษเข้ามาเจือปนเลย